EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.9.2026
COM(2026) 446 final

# KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

**koostalitlusvõime määruste täielikuks rakendamiseks tehtavate ettevalmistuste seisu kohta vastavalt määruse (EL) 2019/817 artikli 78 lõikele 5 ja määruse (EL) 2019/818 artikli 74 lõikele 5**

**KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE**

**koostalitlusvõime määruste täielikuks rakendamiseks tehtavate ettevalmistuste seisu kohta vastavalt määruse (EL) 2019/817 artikli 78 lõikele 5 ja määruse (EL) 2019/818 artikli 74 lõikele 5**

## 1. Sissejuhatus

Koostalitlusvõime loomine ELi julgeoleku, piiri- ja rändehalduse infosüsteemide vahel on jätkuvalt suurema sisejulgeoleku ning tulemuslikuma ja tõhusama piirihalduse ELi strateegia nurgakivi. [1] Koostalitlusvõime raamistiku hulka kuuluvad järgmised ELi infosüsteemid: i) riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (EES),[2] ii) Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS),[3] iii) Euroopa karistusregistrite infosüsteem kolmandate riikide kodanike kohta (ECRIS-TCN),[4] iv) Schengeni infosüsteem (SIS),[5] v) viisainfosüsteem (VIS)[6] ja vi) Eurodac[7].

[1] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa sisejulgeoleku strateegia ProtectEU“ (COM(2025) 148, lk 8, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:52025DC0148).

[2] Määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20, http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj).

[3] Määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1, http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

[4] Määrus (EL) 2019/816, millega luuakse kesksüsteem nende liikmesriikide väljaselgitamiseks, kellel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, et täiendada Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS-TCN), ning muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 1, http://data.europa.eu/eli/reg/2019/816/oj).

[5] Määrus (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 7.12.2018, lk 1, http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/OJ), määrus (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 14, http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/OJ), ning määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 210/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56, http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/OJ).

[6] Määrus (EL) 2021/1134, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EÜ) nr 810/2009, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/1896 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK, et reformida viisainfosüsteemi (ELT L 248, 13.7.2021, lk 11, http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1134/oj).

[7] Määrus (EL) 2024/1358, millega luuakse biomeetriliste andmete võrdlemise Eurodac-süsteem, et kohaldada tulemuslikult Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) 2024/1351 ja (EL) 2024/1350 ja nõukogu direktiivi 2001/55/EÜ ning tuvastada ebaseaduslikult riigis viibivad kolmanda riigi kodanikud ja kodakondsuseta isikud, ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli päringuid andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) 2018/1240 ja (EL) 2019/818 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 603/2013 (ELT L, 2024/1358, 22.5.2024, http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

11. juunil 2019 jõustunud koostalitlusvõime määrused[8] võimaldavad neil süsteemidel omavahel suhelda nelja komponendi (Euroopa otsinguportaal (ESP), ühine biomeetrilise võrdlemise teenus (sBMS), ühine isikuandmete hoidla (CIR), mitme identiteedi detektor (MID)) ning ühe vahendi (aruandluse ja statistika keskhoidla (CRRS)) kaudu. Koostalitlusvõime raamistiku eesmärk on kiirendada riiklike ametiasutuste päringuid, mis on algatatud kooskõlas nende juurdepääsuõigustega, ning aidata neil tuvastada identiteedipettusi ja uurida raskeid kuritegusid. See saavutatakse kõigi ELi infosüsteemide tõhusa ristkontrolli teel. Koostalitlusvõime arhitektuuri on integreeritud ka andmekvaliteedi kontrolli mehhanismid, millega tagatakse sisestatud andmete täpsus ja ajakohasus. Koostalitlusvõime määruste alusel toimuvat andmetöötlust reguleerib range andmekaitse- ja andmeturberaamistik.

Määruse (EL) 2019/817 artikli 78 lõike 5 ja määruse (EL) 2019/818 artikli 74 lõike 5 kohaselt jälgib komisjon edusamme ja esitab aruandeid koostalitlusvõime määruste rakendamise kohta. See on kuues aruanne ja puudutab ajavahemikku 2025. aasta jaanuarist detsembrini. Kuna kõigi ELi infosüsteemide aruandluskohustused on koostalitlusvõime raamistikus sarnased, keskendutakse käesolevas aruandes peamiselt koostalitlusvõime määruste rakendamisele. Üksikute süsteemide hetkeseis on esitatud ainult juhul, kui see on vajalik.

## 2. Ülevaade koostalitluse komponentide ja vahendite rakendamisest komisjoni poolt

Koostalitlusvõime määrustega antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte koostalitlusvõime teatavate üksikasjalike tehniliste aspektide täiendamiseks ja rakendamiseks. Seadusandlike muudatuste tõttu (määrus (EL) 2024/1358 (uuesti sõnastatud Eurodaci määrus), määrus (EL) 2024/1356 (taustakontroll) ja määrus (EL) 2024/982 (Prüm II)) tuli asjakohaseid teiseseid õigusakte vastavalt muuta. Seepärast oli vaja muuta nelja

[8] Määrus (EL) 2019/817, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik piiride ja viisade valdkonnas ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1726 ja (EL) 2018/1861 ning nõukogu otsuseid 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK (ELT L 135, 22.5.2019, http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/OJ), ning määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskoostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1862 ja (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj. Aruandes nimetatakse kõnealuseid määrusi koos koostalitusvõime määrusteks.

delegeeritud õigusakti[9] ja kümmet rakendusakti,[10] mis võeti vastu ajavahemikus 2025. aasta novembrist 2026. aasta jaanuarini. Määruse (EL) 2019/817 artikli 77 ja määruse (EL) 2019/818 artikli 73 kohaselt on komisjonile antud ka ülesanne teha kättesaadavaks koostalitluse komponentide rakendamise ja haldamise praktiline käsiraamat. Liikmesriigid, Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA), Europol, Frontex ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet pidasid aruandeperioodil arutelusid käsiraamatu esimese versiooni sõnastuse üle. Pärast vajalikke täiendavaid muudatusi ja ajakohastusi võeti käsiraamat 2026. aasta jaanuaris ametlikult vastu. Käsiraamatus antakse piiri-, viisa-, sisserände- ja õiguskaitseasutustele kasutajasõbralikud tehnilised ja tegevussuunised koostalitlusvõime raamistiku ja selle komponentide kasutamiseks. Komisjon ajakohastab käsiraamatut pidevalt, et võtta arvesse viimaseid õiguslikke muudatusi, näiteks Eurodaci integreerimist koostalitlusvõime raamistikku.

[9] i) komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2026/327, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2023/333, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/817 seoses selliste juhtumite kindlaksmääramisega, mil identiteediandmeid käsitatakse mitme identiteedi tuvastamise eesmärgil samade või sarnastena (http://data.europa.eu/eli/reg_del/2026/327/oj), ii) komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2026/326, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2023/332, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/818 seoses selliste juhtumite kindlaksmääramisega, mil identiteediandmeid käsitatakse mitme identiteedi tuvastamise eesmärgil samade või sarnastena (http://data.europa.eu/eli/reg_del/2026/326/oj), iii) komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2026/49, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2021/2223, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/817 üksikasjalike eeskirjadega aruandluse ja statistika keskhoidla toimimise kohta (http://data.europa.eu/eli/reg_del/2026/49/oj), ning iv) komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2026/48, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2021/2222, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/818 üksikasjalike eeskirjadega aruandluse ja statistika keskhoidla toimimise kohta (http://data.europa.eu/eli/reg_del/2026/48/oj).

[10] i) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni delegeeritud otsust C(2021) 6176 (final), millega kehtestatakse eri ELi infosüsteemides säilitatavate andmete vaheliste linkide loomise tehnilised reeglid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/817 artikli 28 lõikele 7 – C(2025) 7593, ii) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni delegeeritud otsust C(2021) 6174 (final), millega kehtestatakse eri ELi infosüsteemides säilitatavate andmete vaheliste linkide loomise tehnilised reeglid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/818 artikli 28 lõikele 7 – C(2025) 7580, iii) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust (EL) 2023/220, millega kehtestatakse universaalse sõnumivormingu standard kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/817 ja arendatakse seda edasi – C(2025) 7608, iv) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust (EL) 2023/221, millega kehtestatakse universaalse sõnumivormingu standard kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/818 ja arendatakse seda edasi – C(2025) 7609, v) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust C(2021) 5988, millega kehtestatakse üksikisikutele punase lingi loomisest teatamise tüüpvorm vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/817 – C(2026) 300, vi) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust C(2021) 5989, millega kehtestatakse üksikisikutele punase lingi loomisest teatamise tüüpvorm vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/818 – C(2026) 305, vii) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust C(2021) 5620, millega kehtestatakse üksikisikutele valge lingi loomisest teatamise tüüpvorm vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/817 – C(2026) 330, viii) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust C(2021) 5619, millega kehtestatakse üksikisikutele valge lingi loomisest teatamise tüüpvorm vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/818 – C(2026) 333, ix) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust C(2021) 5052, milles sätestatakse Euroopa otsinguportaali kasutajaprofiilide tehnilised üksikasjad vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/817 artikli 8 lõikele 2 – C(2026) 299, ning x) komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse komisjoni rakendusotsust C(2021) 5053, milles sätestatakse Euroopa otsinguportaali kasutajaprofiilide tehnilised üksikasjad vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/818 artikli 8 lõikele 2 – C(2026) 316.

Digiplatvorm,[11] kus asuvad ELi infosüsteemide käsiraamatud, on endiselt vahend, mis võimaldab kasutajatel pääseda ligi olulisele teabele. Komisjon kavatseb digiplatvormi täiustada ning teha selle kättesaadavaks kõigis ELi keeltes (praegu on see kättesaadav ainult inglise keeles) ja muuta selle kasutajasõbralikumaks.

Oluline samm sujuva koostalitlusvõime suunas astuti siis, kui eu-LISA võttis 19. mail 2025 kasutusele ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse (sBMS).[12] See oli oluline verstapost ELi jõupingutustes parandada julgeolekut ning piiri- ja rändehaldust.

## 3. Koostalitlusvõime rakendamise seis liikmesriikides ja ELi asutustes

Koostalitlusvõime määrustega on kehtestatud juhtimisraamistik, mille moodustavad koostalitlusvõime programminõukogu ja koostalitlusvõime nõuanderühm, kes tagavad, et koostalitluse komponente ja vahendeid kavandatakse ja arendatakse nõuetekohaselt. Need kaks üksust tegutsevad eu-LISA alluvuses ja komisjon on mõlema liige. Need üksused jälgivad koostalitlusvõime määruste tehnilist rakendamist ja edusamme ning kasutavad selleks iga kuu või kahe tagant saadetavaid küsimustikke, milles hinnatakse liikmesriikide ja asjaomaste ELi asutuste tehtud tehnilisi ettevalmistusi.

eu-LISA korrapärane järelevalve näitas, et aruandeperioodi lõpuks oli enamik liikmesriike ja asutusi rakendamisega graafikus. Kuigi mitu liikmesriiki teatas viivitusest, ei leitud ühegi puhul, et oleks oht, et kokkulepitud ajakavast kinni ei peetaks.

Koostalitluse komponentide ja vahendite tehnilise arendamise eest vastutav amet eu-LISA jätkas aruandeperioodil kindlat edenemist. 2025. aasta mais käivitas eu-LISA koostalitlusvõime raamistiku esimese elemendina ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse. Kasutuselevõtt langes kokku kohandustega, mis tehti viisainfosüsteemis, mis on nüüd koostalitlusvõimeline 12. oktoobril 2025 kasutusele võetud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemiga. Praegu katsetatakse ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse täiendavaid uuendusi. Eurodaci ühine biomeetrilise võrdlemise teenus lasti käiku 2026. aasta märtsis, et tagada Eurodaci pärandandmete migratsioon enne uue Eurodaci eeldatavat käivitamist 2026. aasta juunis.

Euroopa otsinguportaali ja ühise isikuandmete hoidla arendamine kulgeb kavakohaselt ning katsetamine jätkub kogu aruandeperioodi jooksul. Nii Euroopa otsinguportaal kui ka ühine isikuandmete hoidla rakendatakse tööle 12. juunil 2026.

Mitme identiteedi detektor edeneb hästi ja selle katsetamine on pooleli. Mitme identiteedi detektori üleminekuperioodil on Frontexi juures loodud ETIASe kesküksusel mitme identiteedi detektori linkide identiteediandmete käsitsi kontrollimisel keskne roll[13]. Frontexi aruannete

[11] Sellele pääseb juurde komisjoni hallatava veebisaidi kaudu. Juurdepääs piirdub käsiraamatutega hõlmatud süsteemide kasutajaskonnaga.
[12] Komisjoni 13. mai 2025. aasta rakendusotsus (EL) 2025/875, millega määratakse kindlaks ühise isomeetrilise võrdlemise teenuse töölerakendamise kuupäev vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustele (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/818 (ELT L, 2025/875, 14.5.2025, http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/875/oj).
[13] Määruse (EL) 2019/817 artikkel 69 ja määruse (EL) 2019/818 artikkel 65.

kohaselt edenevad vajalikud ettevalmistused kavakohaselt ja eu-LISA on välja töötamas vahendit, mida Frontex hakkab selle ülesande täitmiseks kasutama.

Aruandluse ja statistika keskhoidla (CRRS) arendamine toimub kavakohaselt ning eu-LISA alustas aruandeperioodil katsetamist. Muudatused, mida oli vaja teha aruandluse ja statistika keskhoidlas ETIASe taustakontrollireeglite toetamiseks vajalike aruannete ja statistika koostamiseks, viidi lõpule 2025. aasta novembris. Aruandluse ja statistika keskhoidla käivitatakse eeldatavasti 2026. aasta neljandas kvartalis.

## 4. Koolitusvajadused

Komisjon jätkas koostalitlusvõime koolituse toetamist kogu aruandeperioodi jooksul. Nõudlus koostalitlusvõime määruseid puudutava üldteabe järele püsis stabiilsena, samal ajal kui huvi koostalitlusvõime spetsiifilisemate aspektide vastu suurenes. Komisjon osales Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ameti (CEPOL) korraldatud koolitusel, mis hõlmas ka koostalitlusvõime mooduleid. 2025. aasta oktoobris korraldas komisjon koolituse, mille raames käsitleti ETIASt ning riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ja nende koostalitlusvõimet rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastase võitluse kontekstis. Lisaks korraldas komisjon koostöös CEPOLiga koolitusi kummagi koostalitlusvõime määruse artiklite 20 ja 22 kohta.

Lisaks pakkus eu-LISA mitmesuguseid koostalitlusvõimealaseid kursusi ja aitas sel viisil levitada selle valdkonna teadmisi.

## 5. ELi rahastamisvahendid

1. detsembriks 2025 oli eu-LISA allkirjastanud koostalitlusvõime meetmete lepinguid 170 807 261 euro ulatuses ja töövõtjatele oli välja makstud 133 199 856 eurot.

Liikmesriike kutsuti ka üles kasutama piirihalduse ja viisapoliitika rahastust (BMVI)[14] toetavate riiklike programmide raames kättesaadavaid vahendeid, et arendada edasi ja rakendada ELi infosüsteemide koostalitlusvõimet.

## 6. Kokkuvõte

Täieliku koostalitlusvõime saavutamine on oluline nii uute kui ka ajakohastatud ELi infosüsteemide IT-arhitektuuri parandamiseks. Eesmärk on anda piiri-, viisa-, varjupaiga-, sisserände- ja õiguskaitseasutustele kiirem, tõhusam ja süstemaatilisem juurdepääs andmetele. See tagab ka selle, et igal aastal Euroopa Liitu reisivate miljonite kolmandate riikide kodanike piiriületus on sujuvam ja turvalisem.

[14] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1148, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (ELT L 251, 15.7.2021, http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1148/oj).

Aruandeperioodil tehti koostalitlusvõime raamistiku rakendamisel märkimisväärseid edusamme. Oluline verstapost oli ühise biomeetrilise võrdlemise teenuse käivitamine, mis suurendab märkimisväärselt süsteemidevahelise biomeetrilise võrdlemise suutlikkust osalevates ELi infosüsteemides. Märkimisväärseid edusamme tehti ka koostalitluse komponentide ja vahendite tehnilisel arendamisel ja katsetamisel, muu hulgas võeti vastu koostalitlusvõime käsiraamat. Euroopa otsinguportaal, ühine isikuandmete hoidla ning aruandluse ja statistika keskhoidla võetakse kasutusele järgmisel aruandeperioodil.

Komisjon jätkab edusammude tähelepanelikku jälgimist ja koostalitluse määruste rakendamisega seotud riskide hindamist. Nõukogu ja Euroopa Parlamenti teavitatakse tehtud edusammudest korrapäraste aruannetega, seda ka komisjoni komiteede ja eksperdirühmade kaudu.